

КІБЕРПРОСТІР: ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ

Сімон К. В.

Науковий керівник – д-р філос. наук, професор Штанько В.І.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел.: (057) 702-14-65)

The article analyzes the concept of cyberspace, or cybersphere, as a factor influencing the development of society. The main approaches to the definition of this concept are considered. An analysis of the concept of cyberspace in terms of materialist philosophy and others is carried out. The main emphasis in the article is on the problem of determining the term itself, as well as the impact of the phenomenon under consideration.

Необхідність філософського дослідження кіберпростору і форм його існування зумовлено швидким розвитком інформаційних технологій та їх широкомасштабне впровадження у повсякденне життя. Глобальним явищем сучасного інформаційного суспільства є функціонування нової соціальної реальності. З кожним днем у житті людини з'являються все нові так звані девайси, які сприяють соціальному спілкуванню людей у зазначеному середовищі та у суспільстві все більше акцентують увагу на кіберпросторі.

Розробкою та аналізом питання, які стосуються кіберпростору займаються такі дослідники як О. Войскунський, Р. Хайм, Л. Кондратенко, Р. Вілков, Дж. Сулер, Д. Кельнер, Н. Гонцка та інші.

Метою роботи є дослідження та аналіз нового явища, що зумовлює умови існування людини сьогодення, а саме у кіберпросторі. Охарактеризувати дане поняття. На основі теоретичного аналізу виділити особливості кіберпростору, які допоможуть у подальшому краще розуміти значення та вплив цього середовища.

Перш за все, потрібно розібратись із визначенням поняття «кіберпростір». Багато дослідників згодні з інтуїтивною інтерпретацією кіберпростору як будь-якого середовища, що генерується або опосередкованою комп'ютерними технологіями. Кібернетика – це наука про закономірності у методах та засобах опрацювання інформації та даних у системах, тоді простір тут – це місцезнаходження цієї інформації. Таким чином кіберпростір стає простором інформаційних об'єктів та подій.

Проблеми опрацювання питань пов'язаних із поняттям «кіберпростір» виникають у більшій мірі через недостатнє і суперечливе осмислення онтології даного феномена і його ролі в сучасних інформаційних процесах. Причиною труднощів у визначенні «кіберпростору» та пов'язаних термінів є їхнє перебування на етапі постійного швидкого становлення, розвитку, вдосконалення. Потенціал цих середовищ безмежний.

Матеріалізм визнає існування реального простору як порядку співіснування речей в собі, об'єктивно існуючих видів матерії. До просторовим характеристикам відносять місця об'єктів, відстані між ними, кути між різними напрямками, протяг. Разом з тим матеріалісти говорять, про існування перцептуального (те, що ти відчуваєш) і концептуального простору. Перцептуальний простір – це порядок співіснування предметів в наших сприйняттях, а концептуальне простір – це порядок співіснування ідеальних об'єктів, про які йде мова в геометрії. Ясно, що перцептуальне і концептуальне простір існують лише в свідомості, претендуючи на відображення реального простору. Кіберпростір не може бути визнано видом реального, фізичного простору. Воно може трактуватися видом перцептуального або концептуального простору, тобто воно повинно бути віднесено до внутрішнього світу суб'єкта, людини. Воно може трактуватися, як більш-менш адекватне відображення реального простору.

На відміну від ноосфери Вернадського, кіберсфера вже не являється черговим станом геологічної оболонки біосфери. Скоріше вона є прискореним, покращеним відображенням вже існуючого світу та процесів, що відбуваються у ньому з можливістю подальшого вдосконалення.

Розглянемо вплив кіберсфери на життя суспільства. Однією з небагатьох негативних якостей досліджуваної області можна назвати використання з метою розваг, однак даний фактор повністю залежить від фактору індивіда. Загалом спостерігається деякий негативний вплив на здоров'я – це великий недолік багатьох сучасних технологій, якого необхідно позбутися. Переваги ж, що надає кіберпростір, – беззаперечні. Соціальна взаємодія часто відбувається посередництвом комп'ютерних інформаційних технологій. Наприклад, зберігання та використання коштів, дистанційне навчання, розповсюдження новин, ведення баз даних, соціальних опитувань та ін. Однією з найбільш важливих функцій є комунікація, миттєвий зв'язок. Поступово формується кібер-суспільство – спільнота, у якій виробництво, збут та комунікація значною мірою відбувається у віртуальному просторі.

У кіберсфері віртуальність нашаровується на реальність, створюючи з нею нові різнобічні асоціативні форми, поступово її витісняє та заміщує, та все-таки ніколи не зможе цілком замінити. Таким чином кіберпростір виступає як засіб для пошуку можливостей виявлення і розуміння нових шляхів досягнення загальнолюдських цілей.

Перелік посилань

1. Вилков Р.И, Киберпространство как социокультурный феномен, продукт технологического творчества и проективная идея [Электронный ресурс] // Научная библиотека диссертаций и авторефератов.